

URED ZA REVIZIJU INSTITUCIJA BIH
КАНЦЕЛАРИЈА ЗА РЕВИЗИЈУ ИНСТИТУЦИЈА БИХ
AUDIT OFFICE OF THE INSTITUTIONS OF BOSNIA AND HERZEGOVINA

www.revizija.gov.ba

IZVJEŠĆE O OBAVLJENOJ FINANCIJSKOJ REVIZIJI

INSTITUTA ZA STANDARDIZACIJU BOSNE I HERCEGOVINE ZA 2023. GODINU

Kazalo

I. MIŠLJENJE NEOVISNOG REVIZORA.....	2
1. MIŠLJENJE O FINANCIJSKIM IZVJEŠĆIMA	2
2. MIŠLJENJE O USKLAĐENOSTI.....	4
II. KRITERIJI KORIŠTENI U REVIZIJI.....	6
III. PREPORUKE ZA 2023. GODINU	7
IV. IZVJEŠĆE O OBAVLJENOJ REVIZIJI	7
1. PREDMET I CILJ REVIZIJE	7
2. OCJENA REALIZACIJE PREPORUKA IZ PRETHODNIH IZVJEŠĆA	8
3. USTROJSTVO I RUKOVOĐENJE.....	8
4. SUSTAV UNUTARNJIH KONTROLA	10
5. PRORAČUN INSTITUTA ZA 2023. GODINU	10
6. FINANCIJSKA IZVJEŠĆA.....	11
6.1. Pregled rashoda i izdataka iz proračuna	11
6.1.1. <i>Bruto plaće</i>	11
6.2. Pregled prihoda i primitaka	12
6.3. Bilanca stanja	12
7. UPOŠLJAVANJE I STATUS UPOSLENIH (ANGAŽIRANIH) OSOBA	12
7.1. Ugovori o djelu.....	13
8. JAVNE NABAVE.....	13
8.1. Nabava službenog motornog vozila	13
8.2. Nabava goriva	14
9. KOMENTARI NA NACRT IZVJEŠĆA	16
PRIVICI.....	16

I. MIŠLJENJE NEOVISNOG REVIZORA

Mišljenje neovisnog revizora se daje na temelju obavljene financijske revizije koja obuhvaća reviziju financijskih izvješća i, u svezi s istom, reviziju usklađenosti aktivnosti, financijskih transakcija i informacija s relevantnim zakonima i drugim propisima.

1. MIŠLJENJE O FINACIJSKIM IZVJEŠĆIMA

Mišljenje

Obavili smo reviziju financijskih izvješća **Instituta za standardizaciju Bosne i Hercegovine** (u daljnjem tekstu: Institut) koji obuhvaćaju: bilancu stanja na 31.12.2023. godine, pregled prihoda, primitaka i financiranja po ekonomskim kategorijama, pregled rashoda i izdataka po ekonomskim kategorijama, posebne podatke o plaćama i broju uposlenih, pregled dinamike upošljavanja, pregled stalnih sredstava u obliku stvari i prava, pregled kapitalnih ulaganja po vrstama i projektima, pregled doznaka iz tekuće pričuve proračuna, te analizu izvršenja proračuna - tekstualni dio, za godinu koja završava na taj dan.

Prema našem mišljenju, financijska izvješća Instituta prikazuju istinito i fer, u svim značajnim aspektima, financijsko stanje imovine, obveza i izvora sredstava na 31.12.2023. godine, te prihode i izvršenje proračuna za godinu koja se završava na navedeni datum, u skladu s primjenjivim okvirom financijskog izvješćivanja.

Temelj za mišljenje

Reviziju smo obavili u skladu sa Zakonom o reviziji institucija Bosne i Hercegovine¹ i Međunarodnim standardima vrhovnih revizijskih institucija (ISSAI)². Naše odgovornosti prema ISSAI standardima su detaljnije opisane u paragrafu *Odgovornosti revizora za reviziju financijskih izvješća*.

Neovisni smo o Institutu u skladu s etičkim zahtjevima koji su relevantni za našu reviziju prema ISSAI 130 - Etički kodeks i ispunili smo ostale etičke odgovornosti u skladu s tim zahtjevima.

Vjerujemo kako su revizijski dokazi koje smo pribavili dostatni i odgovarajući da osiguraju temelj za naše mišljenje.

Odgovornosti rukovodstva za financijska izvješća

Rukovodstvo Instituta je odgovorno za sastavljanje i fer prezentaciju financijskih izvješća u skladu s primjenjivim okvirom financijskog izvješćivanja na razini institucija Bosne i Hercegovine tj. Zakonom o financiranju institucija BiH, Pravilnikom o financijskom izvješćivanju institucija BiH i Pravilnikom o računovodstvu s računovodstvenim politikama i procedurama za

¹ Službeni glasnik BiH, broj 12/06

² Međunarodni standardi vrhovnih revizijskih institucija (ISSAI) dio su Okvira profesionalnih objava Međunarodne organizacije vrhovnih revizijskih institucija – IFPP okvira (INTOSAI Framework of Professional Pronouncements), koji čine tri razine objava: INTOSAI načela (INTOSAI-P), međunarodni standardi vrhovnih revizijskih institucija (ISSAI) i INTOSAI smjernice (GUID).

korisnike proračuna institucija BiH. Ova odgovornost podrazumijeva i kreiranje, primjenu i održavanje unutarnjih kontrola koje su relevantne za sastavljanje i prezentaciju financijskih izvješća koja ne sadrže značajne pogrešne iskaze uslijed prijevare ili greške, odgovarajuća objelodanivanja relevantnih informacija u napomenama uz financijska izvješća, kao i odabir i primjenu odgovarajućih računovodstvenih politika i računovodstvenih procjena, koje su razumne u danim okolnostima.

Odgovornosti revizora za reviziju financijskih izvješća

Naši ciljevi su steći razumno uvjerenje o tome jesu li financijska izvješća kao cjelina sačinjena bez značajnog pogrešnog prikazivanja uslijed prijevare ili greške i izdati izvješće neovisnog revizora koje uključuje naše mišljenje. Razumno uvjerenje je visoka razina uvjerenja, ali nije garancija da će revizija obavljena u skladu s Međunarodnim standardima vrhovnih revizijskih institucija uvijek otkriti značajno pogrešno prikazivanje kada ono postoji.

Pogrešni prikazi mogu nastati uslijed prijevare ili greške i smatraju se značajnim ako se razumno može očekivati da, pojedinačno ili zbrojno, utječu na ekonomske odluke korisnika donesene na temelju tih financijskih izvješća.

Kao sastavni dio revizije, u skladu s Međunarodnim standardima vrhovnih revizijskih institucija, stvaramo profesionalne procjene i održavamo profesionalni skepticizam tijekom revizije. Mi također:

- Prepoznamo i procjenjujemo rizike značajnog pogrešnog prikazivanja financijskih izvješća, zbog prijevare ili greške, oblikujemo i obavljamo revizijske postupke kao reakciju na te rizike i pribavljamo revizijske dokaze koji su dostatni i primjereni da osiguraju temelj za naše mišljenje. Rizik neotkrivanja značajnog pogrešnog prikazivanja nastalog uslijed prijevare je veći od rizika nastalog uslijed greške, jer prijevare može uključiti tajne sporazume, krivotvorenje, namjerno izostavljanje, pogrešno prikazivanje ili zaobilaženje unutarnjih kontrola.
- Stječemo razumijevanje unutarnjih kontrola relevantnih za reviziju kako bismo oblikovali revizijske postupke koji su primjereni u danim okolnostima, ali ne i za svrhu izražavanja mišljenja o uspješnosti unutarnjih kontrola.
- Ocjenjujemo primjerenost korištenih računovodstvenih politika i razumnost računovodstvenih procjena i povezanih objava koje je stvorilo rukovodstvo.
- Ocjenjujemo cjelokupnu prezentaciju, strukturu i sadržaj financijskih izvješća, uključujući i objave, kao i odražavaju li financijska izvješća transakcije i događaje na kojima su zasnovani na način kojim se postiže fer prezentacija.

S rukovodstvom komuniciramo u svezi sa, između ostalih pitanja, planiranim djelokrugom i vremenskim rasporedom revizije i važnim nalazima revizije, uključujući i one koji se odnose na značajne nedostatke u unutarnjim kontrolama koji su otkriveni tijekom naše revizije.

2. MIŠLJENJE O USKLAĐENOSTI

Mišljenje

U svezi s revizijom finansijskih izvješća Instituta za 2023. godinu, obavili smo i reviziju usklađenosti aktivnosti, finansijskih transakcija i informacija s relevantnim zakonima i drugim propisima.

Prema našem mišljenju, aktivnosti, finansijske transakcije i informacije Instituta za 2023. godinu u skladu su, u svim značajnim aspektima, sa zakonima i drugim propisima koji su definirani kao kriteriji za danu reviziju.

Temelj za mišljenje

Reviziju usklađenosti smo obavili u skladu sa Zakonom o reviziji institucija Bosne i Hercegovine i ISSAI 4000 - Standard za reviziju usklađenosti. Naše odgovornosti prema ovom standardu su detaljnije opisane u paragrafu *Odgovornosti revizora za reviziju usklađenosti*.

Neovisni smo o Institutu u skladu s etičkim zahtjevima koji su relevantni za našu reviziju prema ISSAI 130 - Etički kodeks i ispunili smo ostale etičke odgovornosti u skladu s tim zahtjevima.

Vjerujemo kako su revizijski dokazi koje smo pribavili dostatni i odgovarajući da osiguraju temelj za naše mišljenje.

Skretanje pozornosti³

Ne izražavajući rezervu na mišljenje o usklađenosti, skrećemo pozornost na sljedeće:

- *Pravilnik o unutarnjem ustroju nije usklađen s odlukama Vijeća ministara (točka 3. Izvješća);*
- *nedostatke i nepravilnosti u provedbi postupaka javnih nabava (točka 8. Izvješća).*

Odgovornosti rukovodstva za usklađenost

Pored odgovornosti za sastavljanje i fer prezentaciju finansijskih izvješća, rukovodstvo Instituta je također odgovorno osigurati da su aktivnosti, finansijske transakcije i informacije u skladu s propisima kojima su regulirane i potvrđuje kako je tijekom fiskalne godine osiguralo namjensko, svrsishodno i zakonito korištenje raspoloživih sredstava za ostvarivanje utvrđenih ciljeva, te ekonomično, efikasno i efektivno funkcioniranje sustava finansijskog upravljanja i kontrole.

³ Paragraf kojim revizor skreće pozornost korisnicima izvješća na pitanja koja su prezentirana ili objelodanjena u informacijama vezanim za predmet revizije, a koja su, prema revizorovoj profesionalnoj prosudbi, jako važna za razumijevanje takvih informacija od strane korisnika izvješća; u revizijskoj praksi ovaj paragraf se naziva još i 'isticanje pitanja'.

Odgovornosti revizora za reviziju usklađenosti

Pored odgovornosti da izrazimo mišljenje o finansijskim izvješćima, naša odgovornost podrazumijeva i izražavanje mišljenja o tome jesu li aktivnosti, finansijske transakcije i informacije, u svim značajnim aspektima, u skladu sa zakonima i drugim propisima kojima su regulirane. Odgovornost revizora uključuje obavljanje procedura, kako bi pribavili revizijske dokaze o tome koriste li se sredstva za odgovarajuće namjene i je li poslovanje Instituta, prema definiranim kriterijima, usklađeno s relevantnim zakonima i drugim propisima. Procedure podrazumijevaju procjenu rizika od značajnih neusklađenosti sa zakonima i propisima koji reguliraju poslovanje subjekta revizije. Također, naša odgovornost podrazumijeva i ocjenu finansijskog upravljanja, funkcije unutarnje revizije i sustava unutarnjih kontrola.

Sarajevo, 28.5.2024. godine

GLAVNI REVIZOR

Hrvoje Tvrtković, v. r.

ZAMJENIK GLAVNOG REVIZORA

Nedžad Hajtić, v. r.

ZAMJENICA GLAVNOG REVIZORA

Neda Močević, v. r.

II. KRITERIJI KORIŠTENI U REVIZIJI

Ured za reviziju institucija Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu: Ured za reviziju) obavio je reviziju finansijskih izvješća i, u svezi s istom, reviziju usklađenosti. Revizija finansijskih izvješća i revizija usklađenosti podrazumijevaju proces objektivnog prikupljanja i procjenjivanja dokaza, kako bi se utvrdilo jesu li predmeti revizije, tj. finansijska izvješća, kao i aktivnosti, finansijske transakcije i informacije, usklađeni s odgovarajućim kriterijima koji su sadržani u zakonima i drugim propisima. Kriteriji predstavljaju usporedne parametre koji se koriste kako bi se dala ocjena predmeta revizije.

Za obavljanje finansijske revizije korišteni su sljedeći kriteriji:

- Zakon o proračunu institucija BiH i međunarodnih obveza BiH za 2023. godinu
- Zakon o financiranju institucija BiH
 - Pravilnik o računovodstvu s računovodstvenim politikama i procedurama za korisnike proračuna institucija BiH
 - Pravilnik o finansijskom izvješćivanju institucija BiH
 - Instrukcija o privremenom financiranju institucija BiH za razdoblje siječanj - ožujak 2023. godine
- Zakon o plaćama i naknadama u institucijama BiH i podzakonski akti
- Zakon o porezu na dohodak i Zakon o doprinosima (FBiH i RS)
- Zakon o javnim nabavama i podzakonski akti
- Zakon o državnoj službi u institucijama BiH i podzakonski akti
- Zakon o radu u institucijama BiH i podzakonski akti
- Zakon o upravi i podzakonski akti
- Zakon o reviziji institucija BiH
- Zakon o obveznim odnosima (dio koji se odnosi na ugovore o djelu)
- Zakon o standardizaciji BiH.

III. PREPORUKE ZA 2023. GODINU

U Izvješću o obavljenoj finansijskoj reviziji za 2023. godinu dano je pet preporuka (četiri nove i jedna ponovljena). Dane preporuke se odnose na usklađenost.

U tablici koja slijedi prikazan je sažetak danih preporuka, dok su detaljni nalazi prezentirani po procesima u okviru pojedinačnih točaka Izvješća.

Tablica 1. Rezime danih preporuka

Br. prep.	Tekst preporuke	Status preporuke
1	Institut je dužan uspostaviti sveobuhvatan i funkcionalan sustav finansijskog upravljanja i kontrole.	P
2	Institut je dužan napredovanje uposlenih u viši unutarnji platni razred vršiti u skladu s Metodologijom za raspoređivanje uposlenih unutar platnog razreda.	N
3	Institut je dužan u postupcima javnih nabava postupati jednako i nediskriminirajuće, na način da osigura pravednu i aktivnu konkurenciju u skladu s predmetom nabave i njenom svrhom.	N
4	Institut je dužan za postupke nabave roba i usluga čija cijena je promjenjiva u tenderskoj dokumentaciji predvidjeti odredbe promjenjivosti cijena s objektivno utvrđenim pravilima i iste unijeti u ugovor/okvirni sporazum o javnoj nabavi.	N
5	Institut treba u situacijama kada se ne može točno i precizno definirati potrebna količina i opseg ugovora planirati zaključenje okvirnog sporazuma.	N

Status: N-nova, P-ponovljena⁴

IV. IZVJEŠĆE O OBAVLJENOJ REVIZIJI

1. PREDMET I CILJ REVIZIJE

Predmet revizije su finansijska izvješća Instituta za 2023. godinu i usklađenost aktivnosti, finansijskih transakcija i informacija s relevantnim zakonima i drugim propisima.

Cilj je da se izrazi mišljenje o tome jesu li finansijska izvješća pouzdana i odražavaju li bilance u cijelosti rezultate poslovanja. Također, cilj revizije je procijeniti da li rukovodstvo institucije primjenjuje zakone i propise i koristi li sredstva za odgovarajuće namjene, te ocijeniti finansijsko upravljanje, sustav unutarnjih kontrola i funkciju unutarnje revizije.

S obzirom na to da se revizija obavlja ispitivanjem na bazi uzorka i da postoje inherentna ograničenja u računovodstvenom sustavu i sustavu unutarnjih kontrola, pojedine materijalno značajne greške mogu ostati neotkrivene.

⁴ Nerealizirane preporuke iz prethodnog razdoblja su, nakon utvrđenog činjeničnog stanja, ponovljene.

2. OCJENA REALIZACIJE PREPORUKA IZ PRETHODNIH IZVJEŠĆA

U prethodnom Izvješću o obavljenoj finansijskoj reviziji Instituta (za 2022. godinu) Ured za reviziju izrazio je mišljenje i to:

- pozitivno mišljenje o finansijskim izvješćima i
- pozitivno mišljenje o usklađenosti sa skretanjem pozornosti na:
 - usklađivanje *Pravilnika o unutarnjem ustroju s važećim odlukama Vijeća ministara BiH*
 - *angažman osoblja na temelju ugovora o djelu za obavljanje poslova koji su po opisu poslovi sistematiziranih radnih mjesta.*

U Izvješću za 2022. godinu su dane preporuke u cilju otklanjanja uočenih nepravilnosti, nedostataka i slabosti. Utvrdili smo kako je Institut u 2023. godini od ukupno pet prethodno danih preporuka, realizirao dvije, realizacija dvije preporuke je u tijeku, a jedna preporuka nije realizirana.

U narednoj tablici prikazan je pregled ocjene realizacije prethodno danih preporuka.

Tablica 2. Detaljan pregled ocjene realizacije preporuka danih u 2022. godini

Br. prep.	Preporuke iz izvješća za 2022. godinu	Status
1	Imenovanjem ravnatelja poduzete su aktivnosti na izradi i usklađivanju pravilnika o unutarnjem ustroju s Odlukom o načelima za utvrđivanje unutarnjeg ustroja tijela uprave BiH i Odlukom o razvrstavanju radnih mjesta i kriterijima za opis poslova radnih mjesta u institucijama BiH.	
2	Institut ni u 2023. godini nije okončao aktivnosti na uspostavljanju sveobuhvatnog sustava finansijskog upravljanja i kontrole.	
3	Institut je uspostavio evidencije o uporabi službenih vozila navodeći dnevne relacije kretanja vozila – loko vožnju.	
4	Institut je poduzeo aktivnosti i u 2023. godini angažman vanjskih suradnika putem ugovora o autorskim honorarima za obavljanje posla sistematiziranog radnog mjesta vršio samo u iznimnim i hitnim slučajevima.	
5	Prilikom izbora vrste postupka javne nabave Institut je vodio računa o ispunjenosti uvjeta propisanih Zakonom o javnim nabavama za svaki postupak nabave.	

Status: realizirana preporuka⁵, preporuka čija je realizacija u tijeku⁶, nerealizirana preporuka⁷,

3. USTROJSTVO I RUKOVOĐENJE

Institut kao samostalna upravna organizacija je osnovan 2004. godine⁸ kao državna naučno-stručna institucija nadležna u području standardizacije i u području ocjenjivanja usklađenosti. Institut predlaže strategiju standardizacije u Bosni i Hercegovini, priprema i izdaje

⁵ Realizirane su aktivnosti navedene u preporuci.

⁶ U tijeku je realizacija aktivnosti, te stoga u ovom Izvješću nije dana nova preporuka, ali je dan opis stanja i provedenih aktivnosti.

⁷ Nisu poduzimane aktivnosti na realizaciji preporuke, te je stoga u ovom Izvješću ponovljena preporuka za predmetni proces.

⁸ Zakon o osnivanju instituta, Službeni glasnik BiH, broj 44/04

bosanskohercegovačke standarde, zastupa i predstavlja Bosnu i Hercegovinu u međunarodnim i drugim međudržavnim organizacijama za standardizaciju sudjeluje u uspostavi i održavanju sustava certificiranja i homologizacije u skladu s europskim modelom. Također, zastupa Bosnu i Hercegovinu u europskim i međunarodnim organizacijama za ocjenjivanje usklađenosti do formiranja asocijacije ispitnih laboratorija i asocijacije kalibracijskih laboratorija i organizira obrazovanje iz područja ocjenjivanja usklađenosti. Institutom rukovodi ravnatelj, koji ima zamjenika. Ravnatelja i zamjenika ravnatelja imenuje Vijeće ministara BiH, po prethodno pribavljenom mišljenju Agencije za državnu službu BiH. Mandat ravnatelja i zamjenika ravnatelja traje pet godine. Po provedenoj natječajnoj proceduri u 2023. godini imenovan je ravnatelj⁹ koji je stupio na dužnost 24.6.2023. godine. Zamjenik ravnatelja svoju funkciju obavlja od 23.12.2019. godine.

U skladu sa Zakonom o standardizaciji BiH, subjekt u području standardizacije je i Vijeće za standardizaciju, koje kao stručno savjetodavno tijelo djeluje u okviru Instituta. Članovi Vijeća za standardizaciju su istaknuti stručnjaci Bosne i Hercegovine iz različitih područja iz oba entiteta i imenuje ih Vijeće ministara BiH na prijedlog Instituta. Mandat Vijeću za standardizaciju je istekao 22.6.2021. godine. Institut je pripremio i Vijeću ministara BiH uputio na usvajanje Prijedlog odluke o imenovanju članova Vijeća za standardizaciju, međutim, do momenta obavljanja završne revizije (ožujak 2024. godine) članovi nisu imenovani.

Unutarnji ustroj Instituta uređuje se Pravilnikom o unutarnjem ustroju koji donosi ravnatelj Instituta, uz suglasnost Vijeća ministara BiH. Pravilnikom o unutarnjem ustroju koji je donesen 2006. godine u Institutu su sistematizirana 52 radna mjesta.

Institut još uvijek nije usuglasio Pravilnik o unutarnjem ustroju s odredbama Odluke o načelima za utvrđivanje unutarnjeg ustroja tijela uprave BiH¹⁰ i Odluke o razvrstavanju radnih mjesta i kriterijima za opis poslova radnih mjesta u institucijama BiH¹¹. Naime, institucije Vijeća ministara BiH su bile u obvezi da do konca travnja 2014. godine usklade pravilnike o unutarnjem ustroju s navedenim odlukama. Iako je rok za usuglašavanje Pravilnika davno istekao, prema dobivenim informacijama Institut po ovom pitanju prethodnih godina nije poduzimao konkretne aktivnosti kojima bi se finalizirao prijedlog dokumenta za slanje u daljnju proceduru. Imenovanjem ravnatelja, aktivnosti po ovom pitanju su pokrenute, usuglašena je nova organizacijska struktura Instituta, izvršena je kategorizacija službeničkih i uposleničkih radnih mjesta i ista je 27.2.2024. godine, odnosno 5.3.2024. godine, upućena nadležnim institucijama na davanje mišljenja. U sačinjenom prijedlogu dokumenta organizacija rada je planirana u četiri sektora, s tim da je ukupan broj uposlenih povećan za četiri osobe u odnosu na važeći Pravilnik.

Po pitanju usuglašavanja Pravilnika o unutarnjem ustroju Instituta s navedenim odlukama Vijeća ministara BiH dali smo preporuku u prethodnom razdoblju, te smo na temelju prethodno prezentiranog ocijenili kako je realizacija iste u tijeku (red. br. 1 u Tablici 2), a što će biti predmet daljnjeg praćenja do okončanja implementacije.

⁹ Službeni glasnik BiH, broj 45/23

¹⁰ Službeni glasnik BiH, broj 30/13

¹¹ Službeni glasnik BiH, br.: 30/13,67/15 i 51/18

4. SUSTAV UNUTARNJIH KONTROLA

Institut je odgovoran za kreiranje, primjenu i održavanje unutarnjih kontrola koje su relevantne za pripremu i prezentaciju finansijskih izvješća i usklađenost poslovanja sa zakonima i drugim propisima.

Financijsko upravljanje i kontrola:

Uspostavljanje i razvoj sustava unutarnjih kontrola obveza je svih institucija BiH. Zakon o financiranju institucija BiH¹² uređuje oblast finansijskog upravljanja i kontrole. Ovim zakonom finansijsko upravljanje i kontrola definirano je kao sveobuhvatan sustav politika, procedura i aktivnosti koji uspostavlja i za koji je odgovoran rukovoditelj institucije. Sustav finansijskog upravljanja i kontrole zasniva se na upravljanju rizicima i pruža razumno uvjerenje da će ciljevi institucije biti ostvareni na pravilan, ekonomičan, efikasan i efektivan način. Institut još uvijek nije uspostavio efikasan sustav finansijskog upravljanja i kontrole. Ranije doneseni dokumenti potrebni za uspostavljanje sustava finansijskog upravljanja i kontrole (popis i mape poslovnih procesa i procjena rizika) su više formalni. Institut u 2023. godini nije poduzimao aktivnosti na uspostavljanju efikasnog sustava finansijskog upravljanja i kontrole i razvoja istog. Nije definirao Akcijski plan razvoja sustava finansijskog upravljanja i kontrole za 2023. godinu, niti je uspostavio sustav izvješćivanja rukovoditelja institucije o najznačajnijim rizicima. Također, nije definirao obvezu rukovoditelja na svim razinama za uspostavljanje, razvoj i provedbu sustava finansijskog upravljanja i kontrole za daljnje unapređenje ovog sustava. Institut je popunio obrazac Godišnjeg izvješća o finansijskom upravljanju i kontroli za 2023. godinu i dostavio Središnjoj harmonizacijskoj jedinici Ministarstva financija i trezora BiH.

PREPORUKA 1

Institut je dužan uspostaviti sveobuhvatan i funkcionalan sustav finansijskog upravljanja i kontrole.

5. PRORAČUN INSTITUTA ZA 2023. GODINU

Zakonom o proračunu institucija Bosne i Hercegovine i međunarodnih obveza Bosne i Hercegovine za 2023. godinu¹³, Institutu su odobrena sredstva u ukupnom iznosu od 1.824.000 KM (tekući izdaci 1.744.000 KM i kapitalni izdaci 80.000 KM, s tim da se dio kapitalnih izdataka u iznosu od 15.000 KM financira iz primitaka od prodaje stalnih sredstava)¹⁴.

Tijekom godine izvršeno je usklađivanje proračuna za sredstva odobrena naplatom namjenskih sredstava od osiguravajućeg društva na temelju police osiguranja vozila¹⁵ u iznosu od 2.896 KM.

¹² Službeni glasnik BiH, br.: 61/04, 49/09, 42/12, 87/12 i 32/13

¹³ Službeni glasnik BiH, broj 22/23

¹⁴ Do usvajanja proračuna za 2023. godinu, Institut je raspolagao sredstvima odobrenim prema Instrukciji o privremenom financiranju institucija BiH za razdoblje siječanj - ožujak 2023. godine, broj: 05-16-2-8338-2/22 od 28.12.2022. godine, koju je donio ministar financija i trezora Bosne i Hercegovine.

¹⁵ U skladu s Instrukcijom o načinu realizacije i knjigovodstvenog evidentiranja poslovnih promjena servisiranja osiguranih motornih vozila te sredstava uplaćenih od osiguravajućih društava na temelju osiguranja.

Prema navedenom, Institut je u 2023. godini raspolagao sredstvima u ukupnom iznosu od 1.826.896 KM.

Institut je dva puta izvršio prestrukturiranje rashoda proračuna koje je odobrilo Ministarstvo financija i trezora BiH. Prestrukturiranje rashoda je izvršeno u ukupnom iznosu od 31.500 KM.

6. FINACIJSKA IZVJEŠĆA

Institut je sačinio Godišnje finacijsko izvješće za 2023. godinu i dostavio ga nadležnim tijelima i institucijama u skladu s važećim propisima i u utvrđenom roku. U tekstualnom dijelu finacijskog izvješća sačinjena je zabilješka bilančnih pozicija uz bilancu stanja, kao i detaljno obrazloženje strukture rashoda i izdataka po svim stavkama raspoloživog proračuna.

6.1. Pregled rashoda i izdataka iz proračuna

U pregledu rashoda i izdataka po ekonomskim kategorijama-zbrojno, u razdoblju od 1.1. do 31.12.2023. godine, ukupno ostvareni rashodi iskazani su u iznosu od 1.707.595 KM, što je za 119.301 KM manje u odnosu na raspoloživi proračun za 2023. godinu.

Vrijednosno značajni rashodi odnose se na: bruto plaće (1.296.659 KM), naknade troškova uposlenih (176.410 KM), nabavu opreme (92.297 KM) i ugovorene i druge usluge (32.488 KM).

Pregled rashoda i izdataka iz proračuna prikazan je u Tablici I. u prilogu Izvješća.

U daljnjem tekstu navodimo nalaze revizije koje smo utvrdili po procesima.

6.1.1. Bruto plaće

Revizijom izdataka u okviru pozicije bruto plaća utvrđeno je da se prilikom priznavanja prava uposlenog na napredovanje u viši unutarnji platni razred nisu uzeti u razmatranje svi definirani uvjeti za ostvarivanje ovog prava. Metodologijom za raspoređivanje uposlenih unutar platnog razreda¹⁶ definirano je da uposleni napreduje u viši unutarnji platni razred nakon stjecanja jednog višeg stupnja stručnih ili naučnih zvanja iz oblasti koja potpada pod osnovnu djelatnost institucije Bosne i Hercegovine ukoliko je proveo godinu dana u radnom odnosu u instituciji Bosne i Hercegovine. Institut je u listopadu 2023. godine donio Rješenje o napredovanju u viši unutarnji platni razred, na temelju prezentiranog Uvjerenja o vrednovanju nastavnih predmeta u skladu s bolonjskim sustavom prijenosa bodova – Uvjerenje o ekvivalenciji, za osobu koja je radni odnos u institucijama BiH zasnovala u srpnju 2023. godine. Prema navedenom, konstatiramo da je pravo na napredovanje u viši unutarnji platni razred odobreno iako osoba nije provela godinu dana u radnom odnosu u institucijama BiH.

¹⁶ Službeni glasnik BiH, broj: 6/12 i 76/20

Također, stav Ministarstva financija i trezora BiH po pitanju napredovanja u viši platni razred po osnovu stjecanja višeg stupnja stručnih ili naučnih zvanja je da priznavanjem ekvivalencije ranije stečenog zvanja nije ispunjen uvjet za napredovanje u viši unutarnji platni razred prema odredbama Metodologije.

PREPORUKA 2

Institut je dužan napredovanje uposlenih u viši unutarnji platni razred vršiti u skladu s Metodologijom za raspoređivanje uposlenih unutar platnog razreda.

6.2. Pregled prihoda i primitaka

Ukupno ostvareni prihodi i primici po ekonomskim kategorijama u razdoblju od 1.1. do 31.12.2023. godine, iskazani su u iznosu od 207.194 KM, što je za 57.806 KM manje u odnosu na prihode i primitke planirane za 2023. godinu.

Značajniji prihodi ostvareni su od pružanja javnih usluga - vlastiti prihodi (184.298 KM). Institut ostvaruje prihode po osnovu prodaje standarda, standardizacijskih dokumenata, posredovanja u prodaji međunarodnih, europskih i nacionalnih standarda drugih zemalja, izdavanja certifikata u Ex oblasti te izdavanja potvrda o identičnosti sa BAS standardima. Pored toga, Institut je ostvario prihod i od prodaje stalnih sredstava – vozila (17.896 KM).

Pregled prihoda i primitaka prikazan je u Tablici III. u privitku Izvješća.

6.3. Bilanca stanja

Značajne stavke bilance stanja odnose se na neotpisanu vrijednost stalnih sredstava (209.391 KM), obveze prema uposlenim (135.557 KM) i kratkoročne tekuće obveze (35.683 KM). Povećanje sadašnje vrijednosti stalnih sredstava u odnosu na prethodnu godinu rezultat je nabave stalnih sredstava u 2023. godini, motornog vozila, kompjutorske opreme i nabave softvera.

Bilanca stanja prikazana je u Tablici II. u privitku Izvješća.

7. UPOŠLJAVANJE I STATUS UPOSLENIH (ANGAŽIRANIH) OSOBA

Zakonom o proračunu institucija BiH i međunarodnih obveza za 2023. godinu¹⁷ odobreno je 40 uposlenih u Institutu. Na 31.12.2023. godine Institut je upošljavao 37 osoba, od čega je jedna osoba uposlena na određeno vrijeme do povratka uposlenice s porodijskog odsustva. Međutim, isplata plaće je vršena za 38 osoba, jer je Rješenjem Agencije za državnu službu BiH¹⁸ ranija šefica odjela u Institutu proglašena prekobrojnou. Za vrijeme trajanja prekobrojnou ostvaruje se pravo na naknadu koju isplaćuje matična institucija, u ovom slučaju Institut.

¹⁷ Službeni glasnik BiH, broj 22/23

¹⁸ Akt broj: 03-34-2-1231-1/23 od 28.11.2023. godine

7.1. Ugovori o djelu

Izdaci po osnovu angažiranja vanjskih suradnika u 2023. godini, evidentirani na poziciji autorski honorari (bruto iznos), iskazani su u ukupnom iznosu od 8.805 KM i manji u odnosu na prethodnu godinu za 6.350 KM. Institut je tijekom godine po potrebi angažirao četiri osobe za poslove ekspertnog ocjenjivanja usklađenosti u oblasti protueksplozivne zaštite i stručne analize izvješća i prijedloga prema obrađenim i pristiglim zahtjevima – Ex-komisija. Pored toga, Institut je povremeno angažirao šest osoba za obavljanje poslova prevođenja i lektoriranja i za njihov rad isplaćena je naknada u ukupnom iznosu od 3.666 KM. Proveden je javni poziv za izbor kvalificiranih osoba za poslove prevođenja i lekture standarda s engleskog jezika na jedan od jezika koji su u službenoj uporabi u BiH, lekture vijesti, godišnjih izvješća i promidžbenog materijala. Prema Zakonu o obveznim odnosima¹⁹ Ugovor o djelu se potpisuje s fizičkim osobama za konkretan posao koji predstavlja „zaokruženu“ cjelinu. Mišljenja smo kako poslovi koje obavlja fizička osoba angažirana na temelju ugovora o djelu ne mogu biti poslovi koji imaju kontinuitet niti poslovi radnog mjesta. Institut poduzima aktivnosti na smanjenju angažmana vanjskih suradnika za obavljanje poslova sistematiziranih radnih mjesta i iznimne angažmane lektora i prevoditelja pravda opsežnošću posla i hitnošću.

Po pitanju angažiranja osoba putem ugovora o autorskim djelima za poslove koji su u opisu ili slični poslovima sistematiziranih i popunjenih radnih mjesta dali smo preporuku u prethodnom razdoblju, te smo na temelju prethodno prezentiranog ocijenili kako je realizacija iste u tijeku (red. br. 4 u Tablici 2), a što će biti predmet daljnjeg praćenja do okončanja implementacije.

8. JAVNE NABAVE

Institut je objavilo Plan javnih nabava za 2023. godinu, kako je propisano Zakonom o javnim nabavama²⁰. Prema prezentiranim podacima²¹, Institut je u 2023. godini proveo jedan otvoreni postupak u vrijednosti od 52.500 KM i pet konkurentskih postupaka ukupne vrijednosti 45.425 KM, a putem izravnih sporazuma izvršene su nabave u vrijednosti od 145.938 KM.

Revizijom pojedinačnih procedura javnih nabava i realizacije ugovora utvrđene su nepravilnosti i nedostaci kako slijedi:

8.1. Nabava službenog motornog vozila

U skladu s Planom javnih nabava za 2023. godinu Institut je pokrenuo postupak javne nabave službenog motornog vozila putem otvorenog postupka – planirane vrijednosti 53.757 KM. S Portala javnih nabava tendersku dokumentaciju je preuzelo 11 ponuđača. U predviđenom roku dostavljena je samo jedna ponuda za koju je povjerenstvo za nabave konstatiralo da ispunjava sve uvjete definirane tenderskom dokumentacijom. Po okončanju procedure zaključen je ugovor u vrijednosti od 52.500 KM. Nabavljeno je vozilo marke Škoda Octavia koje je isporučeno u ugovorenom roku.

¹⁹ Službeni list SFRJ, br.: 29/1978, 39/1985, 45/1989 - odluka USJ i 57/1989; Službeni list RBiH, br.: 2/1992, 13/1993 i 13/1994; Službeni glasnik RS, broj 17/93 i 3/96; Službene novine FBiH, broj 29/2003 i 42/2011

²⁰ Službeni glasnik BiH, broj 39/14 i 59/22

²¹ Podaci iz dostavljenih izvješća iz Informacijskog sustava e-nabave

Za predmetnu nabavu Institut nije vršio istraživanje tržišta, niti su nam prezentirani podaci koji dokazuju da tehnička specifikacija za nabavu službenog vozila omogućava učešće različitih brendova koji ispunjavaju tražene karakteristike, a kako bi se omogućilo ponuđačima različitih marki vozila da dostave ponude. Analizirajući tehničku specifikaciju možemo konstatirati da nije sastavljena na način da traženi tehnički zahtjevi omogućavaju učešće drugih brendova. Postavljeni zahtjevi²² zapremina motora, dimenzije vozila i zapremina prtljažnika u kombinaciji ograničavaju konkurenciju i favoriziraju model nabavljenog putničkog motornog vozila.

PREPORUKA 3

Institut je dužan da u postupcima javnih nabava službenih vozila ispita tržište i dokumentira postojanje pravedne i aktivne konkurencije s ciljem najefikasnijeg korištenja javnih sredstava.

8.2. Nabava goriva

Institut je po provedenom konkurentskom postupku zaključio ugovor o nabavi goriva na razdoblje od 12 mjeseci. Procijenjena vrijednost nabave je iznosila 7.094 KM i za istu je predviđena provedba e-aukcije. Putem Portala javnih nabava tendersku dokumentaciju je preuzelo 11 ponuđača, a u definiranom roku prispjele su dvije ponude koje su ocijenjene kao prihvatljive. Po provedenoj e-aukciji ponuđači su snizili ponuđene cijene za 50 %, odnosno 45 %. Ugovor s najpovoljnijim dobavljačem zaključen je na procijenjenu vrijednost. Institut u tenderskoj dokumentaciji nije predvidio odredbu o promjenjivosti cijena s objektivno utvrđenim pravilima o promjenjivosti cijene, dok je u zaključenom ugovoru s najpovoljnijim dobavljačem navedena odredba kojom se od istog zahtijeva da pisanim putem u roku od 24 sata obavijesti kupca o bilo kakvim promjenama cijena goriva.

Iako je došlo do značajnog sniženja početnih cijena tijekom e-aukcije, ugovor je zaključen na procijenjenu vrijednost, a roba se isporučuje po važećim tržišnim cijenama na dan prodaje, bez obzira na ponuđeno sniženje tijekom e-aukcije. Stoga, mišljenja smo da nedostatak mehanizma zaštite od promjenjivosti cijena, koji bi osigurao kontrolu nad cijenama, transparentnost i optimalnu isplativost, dovodi u pitanje učinkovitost procesa e-aukcije. Na ovakav način Institut se nije rukovodio osnovnim načelom Zakona o javnim nabavama u smislu najefikasnijeg korištenja javnih sredstava.

PREPORUKA 4

Institut je dužan da za postupke nabave roba i usluga čija cijena je promjenjiva u tenderskoj dokumentaciji predvidi odredbe promjenjivosti cijena s objektivno utvrđenim pravilima u cilju najefikasnijeg korištenja javnih sredstava.

Budući da je predmet javne nabave gorivo za koje se točno ne zna plan i dinamika potreba tijekom razdoblja na koje se odnosi nabava, smatramo kako Institut nije pravilno postupio zaključujući ugovor, a ne okvirni sporazum za nabavu goriva. Naputkom za pripremu modela

²² Zahtijevane tehničke karakteristike su: zapremina motora min. 1968 ccm, dužina vozila min. 4.680 mm, širina vozila min. 1.825 mm – bez retrovizora, visina vozila min. 1.470 mm i zapremina prtljažnika min. 580 l.

tenderske dokumentacije i ponuda²³ definirano je da ugovorno tijelo u tenderskoj dokumentaciji kod ugovora o javnoj nabavi određuje točnu količinu predmeta nabave, a kod okvirnog sporazuma točnu ili okvirnu količinu predmeta nabave.

PREPORUKA 5

Institut treba u situacijama kada se ne može točno i precizno definirati potrebna količina i opseg ugovora planirati zaključenje okvirnog sporazuma.

²³ Službeni glasnik BiH, broj: 90/14 i 20/15

9. KOMENTARI NA NACRT IZVJEŠĆA

Institut u ostavljenom roku nije dostavio komentare na Nacrt izvješća o obavljenoj financijskoj reviziji za 2023. godinu, tako da ovo Izvješće predstavlja konačno izvješće bez korekcija u odnosu na Nacrt izvješća o obavljenoj financijskoj reviziji za 2023. godinu.

Reviziju u Institutu za 2023. godinu obavili su: Nataša Pavlović - voditelj tima, Darija Dandić - član tima i Enis Musić - član tima.

**Voditelj tima za
financijsku reviziju**

Nataša Pavlović, v. r.

**Rukovoditelj Odjela za
financijsku reviziju**

Nermin Hamzagić, v. r.

**Rukovoditelj Odjela za
razvoj, metodologiju i kontrolu
kvalitete financijske revizije**

Mirsada Sijamić, v. r.

Broj: 03-16-1-717/24

Privici

Tablica I. - Pregled rashoda proračuna za 2023. godinu
Tablica II. - Bilanca stanja na 31.12.2023. godine
Tablica III. - Pregled prihoda i primitaka za 2023. godinu

Pregled rashoda proračuna za 2023. godinu

INSTITUT ZA STANDARDIZACIJU BOSNE I HERCEGOVINE

Tablica I.

Opis	Odobreni proračun	Usklađivanja proračuna	Ukupni proračun	Izvršenje proračuna	Postotak (5/4*100)
1	2	3	4 (2+3)	5	6
1. Tekući izdaci	1.744.000	-27.000	1.717.000	1.600.314	93
Bruto plaće i naknade	1.362.000	-27.500	1.334.500	1.296.659	97
Naknade troškova uposlenih	207.000	-4.000	203.000	176.410	87
Putni troškovi	35.000	0	35.000	24.788	71
Izdaci telefonskih i poštanskih usluga	23.000	0	23.000	17.524	76
Izdaci za energiju i komunalne usluge	0	0	0	0	
Nabava materijala	26.000	4.000	30.000	19.136	64
Izdaci za usluge prijevoza i goriva	9.000	0	9.000	6.311	70
Unajmljivanje imovine i opreme	5.000	500	5.500	4.767	87
Izdaci za tekuće održavanje	22.000	0	22.000	17.476	79
Izdaci za osiguranje	5.000	0	5.000	4.756	95
Ugovorene i druge posebne usluge	50.000	0	50.000	32.488	65
2. Kapitalni izdaci	80.000	29.896	109.896	107.281	98
Nabava zemljišta	0	0	0	0	
Nabava građevina	0	0	0	0	
Nabava opreme	80.000	14.896	94.896	92.297	97
Nabava ostalih stalnih sredstava	0	15.000	15.000	14.984	100
Rekonstrukcija i investicijsko održavanje	0	0	0	0	
3. Tekući grantovi	0	0	0	0	
	0	0	0	0	
	0	0	0	0	
4. Proračun-neposredna potrošnja (1+2+3)	1.824.000	2.896	1.826.896	1.707.595	93
5. Višegodišnja kapitalna ulaganja	0	0	0	0	
	0	0	0	0	
6. Novčane donacije	0	0	0	0	
	0	0	0	0	
7. Programi posebne namjene	0	0	0	0	
	0	0	0	0	
8. Ukupno (4+5+6+7)	1.824.000	2.896	1.826.896	1.707.595	93

*ostala usklađivanja proračuna su vršena u skladu s Odlukama o prestrukturiranju proračuna

**primitak od prodaje vozila ostvaren u iznosu od 17.896.00 KM (procijenjeni primitak iznosio 15.000,00 KM). Od Ministarstva financija i trezora BiH je dobivena suglasnost na raspolaganje cjelokupnom uplatom, koja se iskoristila za nabavu novog motornog vozila.

Rukovodstvo je Pregled rashoda proračuna po ekonomskim kategorijama odobrilo 4.3.2024. godine.

Ravnatelj:
Aleksandar Todorović

Bilanca stanja na 31.12.2023. godine

INSTITUT ZA STANDARDIZACIJU BOSNE I HERCEGOVINE

Tablica II.

Opis	31.12.2023.	31.12.2022.	Postotak (2/3*100)
1	2	3	4
1. Gotovina, krat. potraživanja, razgraničenja i zalihe	1.820	5.967	31
Novčana sredstva	0	0	100
Kratkoročna potraživanja	1.820	5.967	31
Kratkoročni plasmani	0	0	
Interni finansijski odnosi	0	0	
Zalihe	0	0	
Kratkoročna razgraničenja	0	0	
2. Stalna sredstva	209.391	104.125	201
Stalna sredstva	1.078.720	1.079.779	100
Ispravka vrijednosti	869.329	975.654	89
Neotpisana vrijednost stalnih sredstava	209.391	104.125	201
Dugoročni plasmani	0	0	
Dugoročna razgraničenja	0	0	
UKUPNO AKTIVA (1+2)	211.211	110.092	192
3. Kratkoročne obveze i razgraničenja	185.060	215.235	86
Kratkoročne tekuće obveze	35.683	25.329	141
Kratkoročni krediti i zajmovi	0	0	
Obveze prema uposlenima	135.557	137.563	99
Interni finansijski odnosi	0	0	
Kratkoročna razgraničenja	13.820	52.344	26
4. Dugoročne obveze i razgraničenja	0	0	
Dugoročni krediti i zajmovi	0	0	
Ostale dugoročne obveze	0	0	
Dugoročna razgraničenja	0	0	
5. Izvori sredstava	209.391	104.125	201
Izvori sredstava	209.391	104.125	201
Ostali izvori sredstava	0	0	
Neraspoređeni višak prihoda/rashoda	0	0	
UKUPNO PASIVA (3+4+5)	394.451	319.360	124

Napomena: Pravilnikom o finansijskom izvješćivanju institucija Bosne i Hercegovine, čl.10. stavak 4., napomenuto je da bilanca stanja proračunskih korisnika **neće biti uravnotežena** (aktiva jednaka pasivi) zbog programski uspostavljenog sustava Glavne knjige, dok će bilanca stanja koju radi Ministarstvo financija i trezora na razini Proračuna institucija Bosne i Hercegovine za tekuću godinu biti uravnotežena

Rukovodstvo je Bilancu stanja odobrilo 4.3.2024. godine

Ravnatelj:
Aleksandar Todorović

Pregled prihoda i primitaka za 2023. godinu

INSTITUT ZA STANDARDIZACIJU BOSNE I HERCEGOVINE

Tablica III.

Opis	Planirani iznos u proračunu	Izmjene i dopune	Ukupno planirani iznos	Ostvareni iznos	Postotak (5/4*100)
1	2	3	4 (2+3)	5	6
1. Neporezni prihodi	250.000	0	250.000	189.298	76
Prihodi od poduzetničkih aktivnosti i imovine i prihodi od pozitivnih tečajnih razlika	0	0	0	0	
Naknade i pristojbe i prihodi od pružanja javnih usluga	250.000	0	250.000	189.298	76
Novčane kazne (neporezne prirode)	0	0	0	0	
2. Tekući transferi i donacije	0	0	0	0	
Primljeni tekući transferi od inozemnih vlada i međunarodnih organizacija - donacije iz inozemstva	0	0	0	0	
Primljeni tekući transferi od ostalih razina vlasti	0	0	0	0	
Domaće donacije	0	0	0	0	
3. Kapitalni primici	15.000	0	15.000	17.896	119
Kapitalni primici od prodaje stalnih sredstava	15.000	0	15.000	17.896	119
Primici od finansijske imovine	0	0	0	0	
Primici od dugoročnog zaduživanja	0	0	0	0	
Primici od kratkoročnog zaduživanja	0	0	0	0	
4. Ukupni prihodi i primici (1+2+3)	265.000	0	265.000	207.194	78

Rukovodstvo je Pregled prihoda i primitaka po ekonomskim kategorijama odobrilo 4.3.2024. godine

Ravnatelj:
Aleksandar Todorović